

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci navrhovatelky: **A. Z.**, v řízení o kasační stížnosti navrhovatelky proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 10. 2013, č. j. Na 23/2013 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Navrhovatelka **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 31. 10. 2013, č. j. Na 23/2013 - 23, zamítl návrh navrhovatelky na ustanovení zástupce za účelem podání žaloby proti úkonům České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 11. 2012 a ze dne 4. 4. 2013. Soud v odůvodnění uvedl, že předmětné úkony nejsou ve formálním ani v materiálním pojetí rozhodnutími ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a jsou tedy podle § 70 písm. a) s. ř. s. vyloučeny ze soudního přezkumu. Případná žaloba navrhovatelky směřující proti těmto úkonům by tedy zjevně nemohla být úspěšná, neboť by se jednalo o žalobu nepřipustnou a soud by ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Z tohoto důvodu stěžovatelka nesplnila předpoklad osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. a tudíž ani podmínku pro ustanovení zástupce soudem. Soud proto její návrh zamítl podle § 35 odst. 8 s. ř. s. *a contrario*.

Ve včasné kasační stížnosti navrhovatelka (dále jen „stěžovatelka“) namítla, že sama nemá právnické vzdělání a není schopna sepsat kvalifikované podání vůči soudu, jako je např. správní žaloba nebo kasační stížnost. Dále uvedla, že nemá žádné finanční prostředky, neboť je od roku 1995 vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce; tuto skutečnost doložila potvrzením. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu

v Plzni ze dne 31. 10. 2013, č. j. Na 23/2013 - 23, a aby jí byl ustanoven zástupce za účelem sepsání předmětné žaloby.

Podle Nejvyššího správního soudu v řízení o kasační stížnosti proti usnesení o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce by trvání na zastoupení stěžovatelky advokátem znamenalo pouze řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaný pod č. 486/2005 Sb. NSS či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, dostupný na www.nssoud.cz). V dané věci je tedy kasační stížnost projednatelná, i když stěžovatelka není v řízení před Nejvyšším správním soudem zastoupena zástupcem z řad advokátů.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně jeho práv, tedy tvrdila důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „*nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*“.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. „*[n]avrhovatel, u něbož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát*“. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 2) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „*[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne*“. V projednávané věci Krajský soud v Plzni neshledal u stěžovatelky splnění první zákonné podmínky, tedy dospěl k závěru, že s ohledem na to, že návrh stěžovatelky zjevně nemůže být úspěšný, není u stěžovatelky splněn předpoklad osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s.

Úkolem Nejvyššího správního soudu tedy bylo posoudit, zda Krajský soud v Plzni rozhodl v souladu se zákonem o zamítnutí návrhu stěžovatelky na ustanovení zástupce pro sepsání žaloby proti úkonům České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 11. 2012 a ze dne 4. 4. 2013. Krajský soud toto své rozhodnutí odůvodnil tvrzením, že úmyslem stěžovatelky bylo podání žaloby ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., avšak žalobu zamýšlela podat proti úkonům České správy sociálního zabezpečení, jež nepodléhají soudnímu přezkumu, neboť se nejedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Obsahem těchto úkonů totiž bylo toliko zopakování v minulosti přijatých a stěžovatelce sdělených závěrů České správy sociálního zabezpečení, podle nichž stěžovatelka nesplňuje zákonné podmínky pro přiznání invalidního důchodu. Těmito úkony přitom nedošlo k žádnému dotčení právní sféry stěžovatelky, a proto Krajský soud v Plzni dospěl k závěru, s nímž se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud, že v daném případě nebyla splněna jedna z kumulativních podmínek pro ustanovení zástupce, neboť případná žaloba stěžovatelky by zjevně nemohla být úspěšná, a proto nemohla být splněna

pokračování

zákonná podmínka spočívající ve splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků. Nebyly-li totiž úkony, ohledně nichž se stěžovatelka domáhala ustanovení zástupce za účelem podání žaloby, rozhodnutími ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., pak by žalobu proti takovým úkonům musel soud odmítnout jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s., a na této skutečnosti by nemohl nic změnit ani soudem ustanovený zástupce. Navíc, s ohledem na data vydání předmětných úkonů České správy sociálního zabezpečení, je Nejvyšší správní soud přesvědčen, že kromě toho, že by podaná žaloba byla navíc opožděná, neboť nebyla podaná ve lhůtě podle 72 odst. 1 s. ř. s. Postup krajského soudu, jenž za uvedené procesní situace návrhu stěžovatelky na ustanovení zástupce nevyhověl, byl proto plně v souladu se zákonem.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že v oblasti důchodového zabezpečení a s ním souvisejících řízení před Českou správou sociálního zabezpečení je zpravidla možné podat správní žalobu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. toliko proti rozhodnutí, jímž Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla v tzv. námitkovém řízení o námitkách proti rozhodnutí vydanému v prvním stupni. Žalobu je tedy možné podat např. proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o námitkách směřujících proti rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu. V souzené věci by však, jak již Nejvyšší správní soud uvedl, nemohlo ani ustanovení zástupce nic změnit na nepřipustnosti žaloby směřující proti předmětným úkonům České správy sociálního zabezpečení.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že Krajský soud v Plzni postupoval správně, pokud zamítl návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce. Kasační stížnost tedy není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal stěžovatelce právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka neměla v tomto řízení úspěch.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2013

JUDr. Jíří Palla
předseda senátu